МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИШНЯНСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора
Вишнянського коледжу ЛНАУ
_____ А.С. Вантух
«25» березня 2021р.

ПРОГРАМА
ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОГО СТУПЕНЯ ФАХОВОГО МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА СПЕЦІАЛЬНОСТІ 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»

Схвалено на засіданні
приймальної комісії
Вишнянського коледжу ЛНАУ
Протокол № 4 від «25» березня 2021 р.

ВИШНЯ – 2021

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Пояснювальна записка.
2. Перелік тем з навчальних дисциплін, що виносяться на фахове випробування.
3. Критерії оцінювання знань.
4. Список рекомендованої літератури.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена на підставі Законів України «Про освіту» та «Про фахову передвищу освіту», Положення про приймальну комісію вищого навчального закладу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10.2015 р. №1085.

Призначення програми – забезпечити проведення фахового вступного випробування при вступі на 1 курс (зі скороченим терміном навчання) або II (III) курс (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікованого робітника, молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра.

Мета вступного випробування для вступу на здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра полягає у визначенні рівня теоретичних знань і практичних умінь і навичок абітурієнтів в галузі галузь знань 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа і страхування».

Вступне випробовування включає тестові завдання з дисциплін фахового спрямування. Тест містить 24 завдання першого рівня складності. Кожне завдання містить чотири варіанти відповідей, серед яких лише одна правильна. Варіант правильної відповіді вступник заносить в талон відповідей.

За результатами вступного випробовування фахова атестаційна комісія приймає рішення про участь у конкурсі та рекомендацію для зарахування до коледжу. Кількість місць для зарахування на навчання визначається ліцензованим обсягом.

Зарахування вступників на навчання здійснює Приймальна комісія коледжу.

Програма складається з переліку питань за темами, які відображають окремі аспекти спеціальності та інтегрує знання з дисциплін «Фінанси», «Фінанси підприємств», а також переліку рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Дисципліна «Фінанси»

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів.

Предмет фінансової науки. Виокремлення фінансової науки в самостійний напрямок фінансових досліджень. Формування фінансової теорії. Теорія фінансів. Еволюція теорії фінансів. Об'єкти і суб'єкти фінансових досліджень.

Тема 2. Фінансове право і фінансова політика.

Фінансове право, його суть, зміст, форми реалізації. Поняття і рівні проведення державної фінансової політики. Мета, форми та способи проведення фінансової політики. Інші форми державної фінансової політики. Корпоративна, фінансова політика. Державний фінансовий апарат і його функції.

Тема 3. Податки. податкова політика.

Функції оподаткування. Види податків, зборів і обов'язкових відрахувань. База оподаткування, податкові зобов'язання. Методи розрахунків та порядок сплати податків, зборів і обов'язкових платежів. Податкова політика і податкова система держави. Організація податкової служби і податкової роботи.

Тема 4. Бюджет. бюджетна система.

Сутність, призначення та роль бюджету держави. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України. Система доходів бюджету. Організація виконання бюджету. Бюджетна політика.

Тема 5. Бюджетний дефіцит.

Бюджетний дефіцит як фактор інфляції. Методи фінансування бюджетного дефіциту. Методи оптимізації бюджетного дефіциту. Взаємозв'язок бюджетного дефіциту та економічної динаміки.

Тема 6. Державний кредит.

Державний кредит. Основні форми державного кредиту. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Амортизація та обслуговування позик та способи їх проведення. Міждержавні трансферти. Державні гарантії та умови їх надання. Державний борг, його форми і структура. Управління державним боргом країни. Способи погашення державного боргу країни.

Тема 7. Місцеві фінанси.

Структура фінансів регіону. Порядок формування доходів місцевих бюджетів. Бюджетний федералізм. Регулювання між бюджетних відносин шляхом використання між бюджетних трансфертів.

Тема 8. Соціальні позабюджетні фонди.

Система соціального страхування. Позабюджетні фонди соціального страхування. Організаційні основи діяльності фондів соціального страхування. Джерела формування фондів. Соціальні послуги та виплати фондів. Пенсійне забезпечення в Україні та за рубежем. Перспективи розвитку соціальних фондів в Україні.

Тема 9. Фінанси суб'єктів господарювання.

Фінанси підприємств як основа фінансової системи. Сутність і функції фінансів підприємств. Основи організації фінансів підприємств. Фінансові ресурси підприємств. Прибуток підприємства: його роль, формування, розподіл та використання в умовах сучасної системи оподаткування.

Тема 10. Фінанси домогосподарств.

Фінансові ресурси громадян та їх структура. Джерела формування фінансових ресурсів громадян. Напрям використання фінансових ресурсів громадян. Організаційні форми інвестиційної діяльності громадян. Операції громадян з комерційними банками.

Тема 11. Страхування. страховий ринок.

Економічна сутність страхування. Класифікація страхування. Принципи добровільного та обов'язкового страхування. Страховий ринок та страхова організація. Види майнового, особистого страхування та страхування відповідальності. Методи перестрахування. Доходи страховика.

Тема 12. Фінансовий ринок.

Сутність і функції фінансового ринку. Суб'єкти фінансового ринку, їх класифікація та функції. Інститути інфраструктури та професійні учасники як суб'єкти фінансового ринку. Класифікація та характеристика основних інструментів фінансового ринку. Структура фінансового ринку. Кредитний ринок і ринок цінних паперів як основні складові фінансового ринку.

Дисципліна «Фінанси підприємств»

Тема 1. Основи фінансів підприємств.

Поняття і сутність фінансів підприємств. Сфери фінансових відносин підприємств. Грошові доходи, грошові фонди, фінансові ресурси підприємств. Основи організації фінансів підприємств: саморегулювання, самоокупність, самофінансування. Особливості організації фінансів залежно від форми власності, галузі економіки, організації бізнесу, сфери діяльності. Фінансова діяльність підприємства. Зміст, задачі і організація фінансової роботи на підприємствах.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств.

Сутність і значення грошових розрахунків у діяльності підприємств. Принципи організації розрахунків. Порядок відкриття підприємствами рахунків у банку. Форми безготівкових розрахунків. Готівково-грошові розрахунки на підприємствах і сфера їхнього застосування. Організація 9 грошово-готівкових розрахунків. Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст і значення для забезпечення господарської діяльності.

Тема 3. Грошові надходження підприємств.

Економічна характеристика, склад і класифікація грошових надходжень підприємств. Виручка від реалізації продукції (робіт, послуг). Формування виручки від реалізації продукції в часі. Розподіл виручки від реалізації продукції. Формування та розподіл валового і чистого доходу. Грошові надходження від іншої реалізації: основних засобів, матеріалів, нематеріальних активів, інші надходження.

Тема 4. Формування і розподіл прибутку.

Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Прибуток від реалізації продукції. Фактори, які впливають на формування прибутку. Собівартість продукції та її вплив на прибуток. Методи розрахунку прибутку. Рентабельність підприємства.

Тема 5. Оподаткування підприємств.

Система оподаткування підприємств, її функції і призначення. Види податків, що сплачують підприємства, джерела їх оплати. Механізм і напрямки впливу оподаткування на фінансово-господарську діяльність. Непрямі податки і особливості їхнього впливу на фінансово-господарську діяльність господарюючих суб'єктів. Прямі податки. Податок на прибуток підприємств. Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в окремих сферах діяльності.

Тема 6. Оборотні кошти.

Сутність оборотних коштів та їх організація. Склад і розміщення оборотних коштів. Поняття норм і нормативів оборотних коштів, їх розрахунків. Економічний метод обчислення потреби в оборотних коштах і його використання. Показники стану оборотних коштів. Показники ефективності використання оборотних коштів. Оборотність оборотних коштів і шляхи її прискорення. Коефіцієнти, що характеризують використання оборотних коштів.

Тема 7. Кредитування підприємств.

Форми кредитів, які використовуються в господарській діяльності підприємств. Банківський, комерційний, лізинговий, іпотечний, бланковий, консорціумний кредити. Види банківських кредитів: за строками користування; за забезпеченням; за ступенем ризику; за методами надання; за строком погашення. Принципи кредитування. Визначення потреби підприємства в кредитах. Кредитний договір: сутність і порядок укладання. Відповідальність сторін за порушення умов кредитного договору.

Тема 8. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.

Склад і структура основних засобів підприємств. Показники стану і ефективності використання основних виробничих засобів. Відтворення основних засобів. Знос і амортизація основних засобів. Методи розрахунку амортизаційних відрахувань. Сутність і склад капітальних вкладень. Джерела фінансування капітальних вкладень. Власні фінансові ресурси підприємств: амортизаційні відрахування, чистий прибуток, інші ресурси.

Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємства.

Показники фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Сутність ліквідності підприємства. Показники ліквідності і методика їх визначення. Сутність платоспроможності. Фактори, що впливають на платоспроможність підприємств. Фінансова стійкість підприємства, її сутність. Система показників фінансової стійкості підприємства, методика її розрахунку і оцінки. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Тема 10. Фінансове планування на підприємствах.

Зміст і задачі фінансового планування. Фінансова стратегія підприємств. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах. Методи фінансового планування. Балансовий метод. Програмно-цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів.

Тема 11. Фінансова санація підприємств.

Фінансова санація на підприємстві та причини її виникнення. Фінансова санація підприємства, її економічний зміст та порядок проведення. Санаційний аудит. Розробка плану санації. Банкрутство підприємства, причини та наслідки. Внутрішньогосподарський механізм фінансової стабілізації.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінювання фахового випробування для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра проводиться за 100-200 бальною шкалою. Мінімальна кількість балів, з якою абітурієнт допускається до участі у конкурсі становить 120 балів.

Фахові випробування складені у вигляді тестових завдань, тест складається з 24 завдань. Кожне завдання має одну правильну відповідь.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту, – 200 (за шкалою від 100 до 200 балів).

Час виконання тесту – 60 хвилин.

Нормативи оцінювання тесту

Кількість балів за 200-бальною шкалою	**Кількість правильних відповідей**
200	23-24
195	22
190	21
185	20
180	19
175	18
170	17
165	16
160	15
155	14
150	13
145	12
140	11
135	10
130	9
125	8
120	7
115	6
110	5
100	0-4

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аранчій В.А. Фінанси підприємств: Навч. посіб. / В.А. Аранчій. – К.: «Професіонал», 2010. – 265 с.

2. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підруч. для студ. екон. спец. вищ. закладів освіти / О.Д. Василик - К.: НІОС, 2008. – 411 с.

3. Кудряшов В.П. Курс фінансів: Навч. посіб. / В.П. Кудряшов. - К.: Знання, 2008. – 279 с.

4. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посіб. – [2-ге вид., доп. і перероб.] / В.М. Опарін - К.: КНЕУ, 2010. – 240 с.

5. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – 3-те вид., перероб. і доп. / Р.А. Слав'юк – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 460 с.

6. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навч. метод. посіб. / О.С. Філімоненков – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 206 с.

7. Фінанси: курс для фінансистів: Навч. посіб. / За ред. В.І. Оспіщева. – К.: Знання, 2008. – 567 с. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://libfree.com/159185519- inansifinansi_kurs_dlya_finansistiv __ospischeva_vi.html

8. Фінанси: Підручник / За ред. проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія. - К.: Знання, 2008. – 576 с.

9. Фінанси підприємств: Підручник / [Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін.] ; кер.кол.авт. і наук.ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 8-ме вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2013. – 519 с.

10. Фінанси підприємств: тести, задачі, методичні рекомендації: Навч. посіб. / Кол. авт.: В.З. Потій, Н.Д. Бабяк, Г.Ю. Жолнерчик та ін.; За ред. В.З. Потій. – К.: КНЕУ, 2005. – 244 с.

Розглянуто та обговорено
на засіданні циклової комісії економічних дисциплін
Вишнянського коледжу ЛНАУ
Протокол № 8 від «10» березня 2021р.

Голова циклової комісії Н.М. Роздайбіда